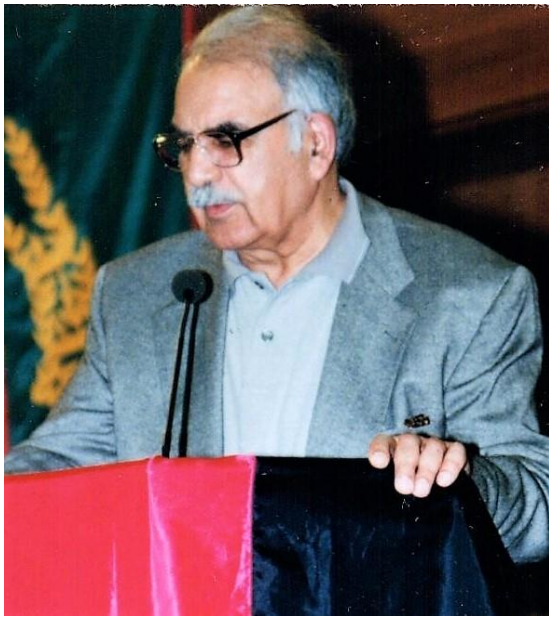

25 نوامبر 2022

داکتر سید عبدالله کاظم تاریخ- بخش رجال سیاسی

معرفی داکتر عبدالصمد حامد در قاموس کبیر افغانستان

داکتر عبدالصمد حامد یکی از استادان برجسته پوهنتون کابل و یکی از حقوقدان های مجرب کشور پسر عبدالرزاق خان حامد، بتاريخ 8 جنوری 1929 در شهر جلال آباد متولد و در سال 1948 از لیسه عالی نجات فارغ گردید و متعاقباً برای تحصیلات عالی به کشور سوئیس اعزام شد؛ پس از اخذ دوکتورا در رشته حقوق از پوهنتون "زرویخ" در سال 1957 به وطن برگشت و به حیث استاد در فاکولته حقوق و علوم سیاسی پوهنتون کابل تا سال 1965 ایفای وظیفه کرد و ضمناً از سال 1959 تا 1963 نخست به حیث معاون و سپس به حیث رئیس تدریسات ثانوی وزارت معارف مقرر شد. از 1963 تا 1964 والی ولایت پروان و از 1964 تا 1965 در مقام ریاست پوهنتون کابل قرار گرفت. در سال 1964 عضویت کمیته تسوید قانون اساسی و سپس عضویت کمیسیون

تدقیق آنرا حاصل کرد و یکی از اعضای برجسته لویه جرگه 1964 جهت تصویب آن قانون اساسی بود. او در سال 1965 در کابینه دوم داکتر محمدیوسف به حیث وزیر پلان و متعاقباً از سال 1965 تا 1972 وظیفه سکرتر جنرال مؤسسه سره میاشت (هلال احمر) افغانستان را بعهده داشت. داکتر حامد باردیگر بین سالهای 1967 تا 1969 در کابینه اول نور احمد اعتمادی به حیث وزیر پلان و عضو شورای عالی اقتصادی و از 1971 تا 1972 در مقام عالی معاون صدارت در کابینه داکتر عبدالظاهر ایفای وظیفه نمود.

داکتر حامد پس از کودتای 26 سرطان 1352 (17 جولای 1973) و اعلام جمهوریت از کار رسمی گوشه گیر شد، تا آنکه با وقوع کودتای ثور از 18 نوامبر 1978 تا 11 جنوری 1980 در محبس پلچرخ زندان گردید. او در 15 مارچ 1980 بعد از رهائی از زندان به کشور جرمنی پناهنده و در شهر "اسن" آن کشور تا آخر عمر اقامت گزین شد.

ناگفته نباید گذاشت که داکتر عبدالصمد حامد در طول سالهای جهاد با جدیت از داعیه جهاد برحق مردم افغانستان دفاع کرد و در تعدادی از کنفرانسها و اجتماعات ملی و بین المللی اشتراک نمود. موصوف چندبار به پاکستان سفر کرد و در امور جهاد با تنظیم های جهادی از دادن مشوره های مفید و مهم دریغ نکرد. او در سال 1995 جز هیئتی بود که به توصیه محمود میستری نماینده سرمنشی ملل متحد

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼونه: دلېکنې د لیکنيزې بڼې پاڼوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ

برای افغانستان، برای فراهم آوری زمینه ایجاد یک حکومت انتقالی برطبق پلان ملل متحد به پاکستان سفر کرد، ولی کار شکنی حکومت تنظیمی و عروج غیرمترقب طالبان این پلان را ناکام ساخت. داکتر حامد در همکاری با حرکت پادشاه سابق در روم از همان آغاز نقاط نظر خود را بیان کرد و توصیه های لازم را ارائه داشت و در نوامبر 1999 یکی از 77 نفری بود که برای بررسی و تثبیت لویه جرگه اضطراری به اساس طرح سه فقره ای پادشاه سابق انتخاب شد، ولی نظر به دلایلی از همکاری نزدیک با حرکت مذکور دوری جست. او به دلیل مصروفیت های متواتر رسمی، فرصت نیافت به تألیف آثار علمی بپردازد و اما چند مقاله مهم او در دوران مهاجرت به نشر رسید و نیز ضمن چندین مصاحبه با رسانه های افغانی نظریات خود را در مورد اوضاع کشور بیان نمود.

داکتر حامد یکی از رجال برجسته کشور بود که مدت 16 سال در مقام های عالی کشور از استادی پوهنتون کابل تا معاونیت صدارت برای وطن و مردم خود در دوره شاهی صادقانه خدمت نمود. داکتر حامد بتاريخ..... نوامبر 2012 در مهاجرت در کشور جرمنی چشم از جهان پوشید و در همانجا به خاک سپرده شد. روح این شخصیت دانشمند و صادق کشور شاد و یاد شان برای همیشه گرامی باد!

د پانو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ